

Агробізнес СЬОГОДНІ

№ 7 (545)
липень 2025

Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія

Економічний гектар 15

Ринок овочів: виклики
та перспективи розвитку

Агрономія сьогодні 28

Штучним інтелектом –
по бур'янах

Сучасне тваринництво 38

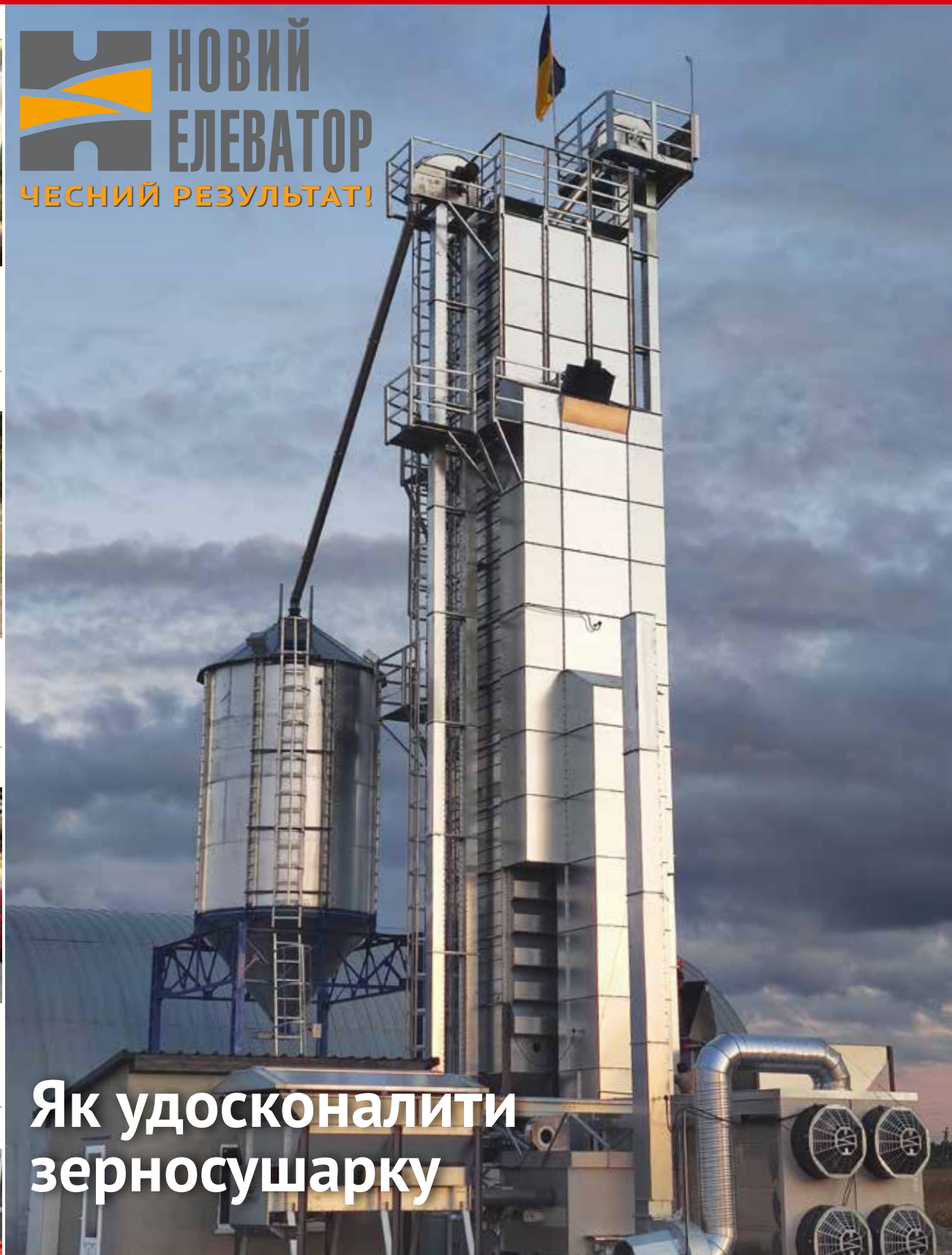
Правові основи
цифровізації скотарства

Механізація АПК 51

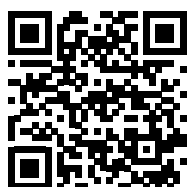

Обираємо малі
трактори-універсали

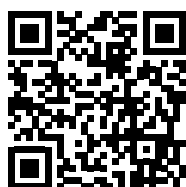
**НОВИЙ
ЕЛЕВАТОР**
ЧЕСНИЙ РЕЗУЛЬТАТ!

Як удосконалити зерносушарку

читай онлайн

читай онлайн

дивись відео

You Tube

канал Агробізнес Сьогодні

Дивіться серію відео,
присвячених різним аспектам
сільськогосподарського виробництва

Події і факти

Думки про важливе

Як удосконалити зерносушарку

12

Економічний гектар

Ринок овочів: виклики та перспективи розвитку

15

Агропромисловий сектор України в умовах повномасштабної війни та глобальних змін клімату

20

Агрономія сьогодні

Дев'ятий урожай «Нового Зернятка»!

22

Інтегрована система захисту рослин — на варті високих урожаїв
Збирання зернових на науково обґрунтованій і перевірній практикою основі

24

Штучним інтелектом — по бур'янах

26

Амбітна мета НУБіП України — стати центром підготовки кадрів, упровадження інновацій і євроінтеграційних процесів в агро

28

30

Нашестя сарани — 2025

33

Соєві пристрасті №13157

34

Інновації для врожаю

Як заощадити на доробленні насіннєвої або столової картоплі та цибулі

36

Сучасне тваринництво

Правові основи цифровізації скотарства

38

8 Тваринництво й інженерія: де перетинаються їхні шляхи

40

У правовому полі

Державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників шляхом виділення бюджетних субсидій

42

Зберігання

Як підвищити ефективність роботи переробного підприємства

44

«ПОЛЛОС»: шлях упевненого зростання у виробництві м'яса птиці

46

Механізація АПК

Комфортний трактор на 110 «коней»!

48

Трактори ДТЗ 1104, 1204 та 1404 — новий рівень потужності для професійного агробізнесу

50

Обираємо малі трактори-універсали

51

В Україні урочисто презентували найпотужніший у світі комбайн New Holland CR11!

52

Вибираємо зернозбиральний комбайн

53

Внести у міжряддя

54

Вісім сезонів у полі: досвід роботи одного з перших CR7.90 в Україні

56

Як отримувати хорошу врожайність на Півдні України

58

Час жнив — час ефективності

60

Як підготувати ідеальне посівне ложе під ріпак

62

Агропромисловий сектор України в умовах повномасштабної війни та глобальних змін клімату

Агропромисловий сектор України є головним рушієм економіки, забезпечуючи не лише продовольчу безпеку країни, а й формуючи потужний експортний потенціал. Водночас останні роки стали справжнім випробуванням для галузі. Повномасштабна війна призвела до значущих втрат: частина сільгоспугідь опинилася поза контролем, було зруйновано інфраструктуру, втрачено техніку, потужності для зберігання й переробки продукції. Багато територій досі є окупованими чи забрудненими мінами, що унеможливує ефективне ведення господарської діяльності

Тарас Панченко,

канд. с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва та цифрових технологій в агрономії
Микола Грабовський,
д-р с.-г. наук, професор кафедри рослинництва та цифрових технологій в агрономії
Білоцерківський національний аграрний університет

За даними державної служби статистики України, виробництво в аграрному секторі зазнало суттєвих змін. Зокрема, валовий збір зернових і зернобобових культур в Україні протягом 2014–2024 рр. демонструє тенденцію сталого зростання до початку повномасштабного вторгнення, а потім до зниження (рис. 1). 2022 року, порівнюючи з 2020–2021 рр., виробництво зерна скоротилося на 17,04–37,47%. 2023-го темпи падіння становили 7,94–30,50%, а 2024 року — 13,37–34,60%, що свідчить про стабілізацію виробництва, але неповне відновлення галузі.

Як бачимо зі статистичних результатів, рівень виробництва зернових і зернобобових культур не відновився в роки війни навіть до найменш урожайного 2015 року. Це свідчить про уповільнення темпів відновлення, зумовлене збереженням часткової окупації територій, мінуванням полів, високими виробничими витратами й труднощами з експортом.

Загалом у 2022–2024 рр. рівень валового збору зерна в Україні стабільно тримається на 30–38% нижчому рівні, ніж у довоєнний період.

Діаграма не лише фіксує обсяги виробництва, а і є маркером ширшої соціально-економічної ситуації в країні,

демонструючи, як зовнішня агресія трансформує основні галузі національного господарства.

Ринок молочної продукції (млн тонн), за аналітичними оцінками, і далі скорочується. З 2022 по 2024 рік обсяги виробництва знизилися на 16,1–

21,2% проти довоєнного періоду (рис. 2).

На відміну від інших напрямів виробництво м'яса птиці є відносно стабільним, хоча 2024 року відзначено деяке зниження (рис. 3). Українські виробники активно шукають нові експортні можливості. Найбіль-

шими імпортерами української курятини 2024 року стали Нідерланди (16,8%), Саудівська Аравія (13,4%), Ірак (7,9%) та Словаччина (7,5%).

Серйозним ударом по зовнішньоекономічній діяльності стала втрата доступу до традиційних морських торго-

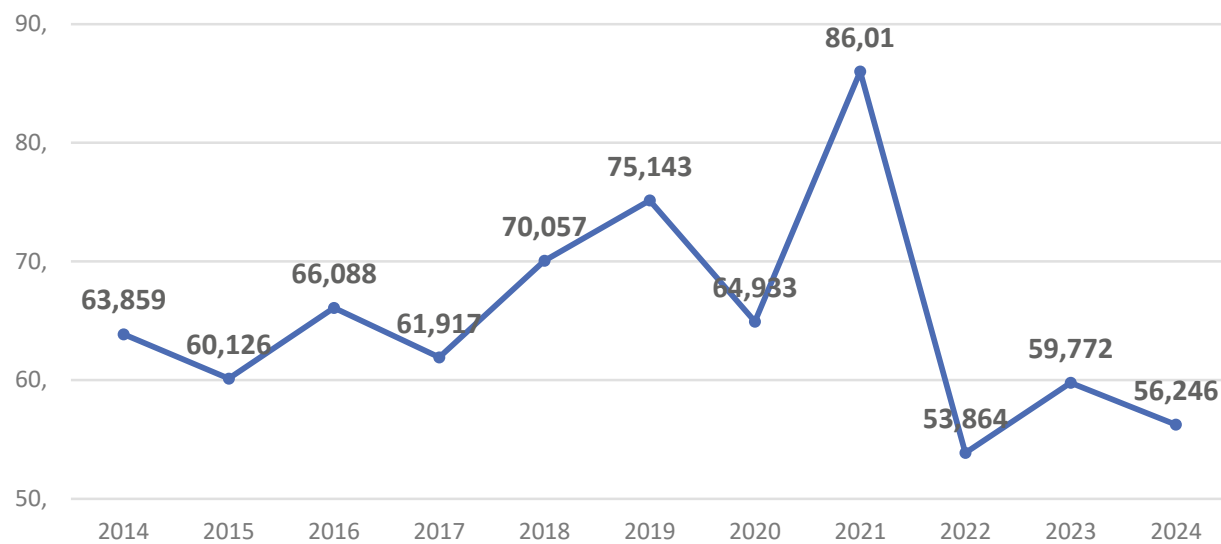

Рис. 1. Валовий збір зерна в Україні за 2014–2024 рр. млн тонн

В останні роки й десятиліття все виразніше спостерігається вплив глобальних змін клімату на агрокліматичні умови в Україні. Аналіз багаторічних метеорологічних даних підтверджує поступове підвищення середніх температур повітря, зокрема підвищення сум активних температур, що перевищують 10 °C

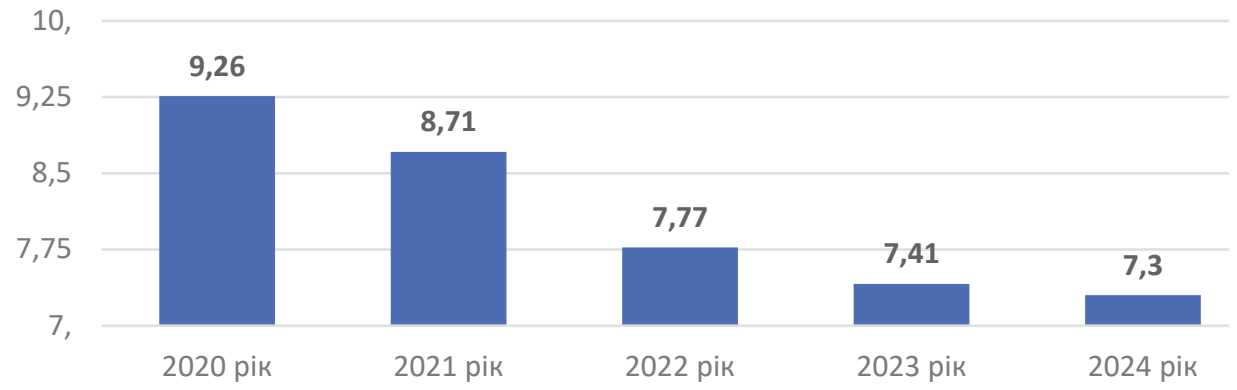

Рис. 2. Виробництво молока в Україні за 2020–2024 рр. млн тонн

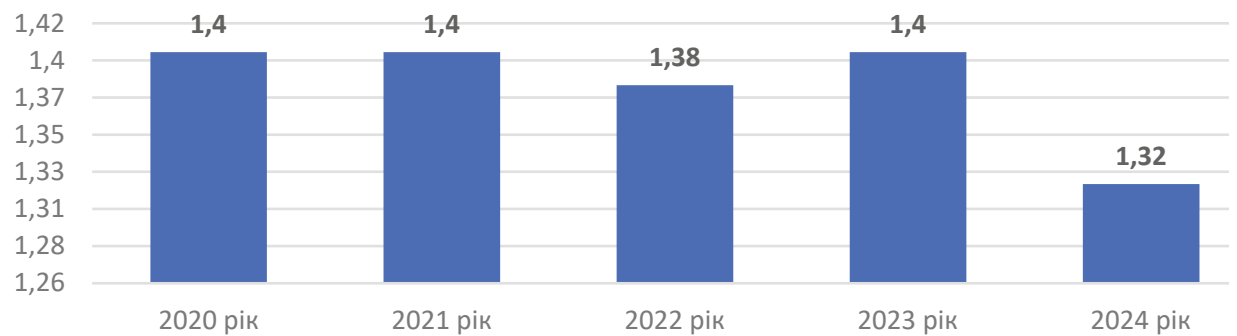

Рис. 3. Виробництво курятини в Україні за 2020–2024 рр. млн тонн

вих шляхів. Через блокування портів у Чорному морі експорт зернових суттєво скоротився. У 2021/22 (липень 2021 — червень 2022) маркетинговому році було вивезено 48,5 млн тонн зерна. У 2022/23 році експорт знизився на 10,8%, до 40,6 млн тонн.

Перевантаження наземної логістики, збільшення витрат на транспортування та розриви контрактів на міжнародних ринках призвели до погіршення фінансових результатів сільгосппідприємств. У відповідь на ці виклики агросектор почав застосовувати альтернативні маршрути, зокрема порти на Дунаї та західні сухопутні переходи.

На тлі цих викликів кліматичні зміни створюють додатковий тиск на галузь. Нестабільні погодні умови — посухи, аномальні температури, надлишок або брак опадів — змінюють звичний агрокліматичний баланс, вимагаючи адаптації технологій і впровадження стійкіших практик землеробства.

В останні роки й десятиліття все виразніше спостерігається вплив глобальних змін клімату на агрокліматичні умови в Україні. Аналіз багаторічних метеорологічних даних підтверджує поступове підвищення середніх температур повітря, зокрема підвищення сум активних температур, що перевищують 10 °C.

Так, згідно з даними Білоцерківської метеостанції, середньобогаторічна сума позитивних температур за 1996–2005, 2005–2014 та 2015–2024 рр. ста-

новила відповідно 2815,0 °C, 3021,8 і 3169,0 °C. Таким чином, за 30 років спостерігається збільшення цього показника на +354 °C, що є суттєвим і вказує на стабільне потепління клімату регіону.

Певні зміни простежуються і в розподіленні опадів. У 1996–2005 рр. річна кількість опадів становила 580,5 мм. Протягом наступного десятиріччя (2005–2014) цей показник знизився до 536,3 мм, однак у 2015–2024 рр. дещо збільшився — до 540,9 мм. Незважаючи на флуктуації, загальний обсяг опадів останні десятиліття є на рівні понад 500 мм, що можна вважати умовно стабільним показником у межах кліматичної норми, хоча й з певною мінливістю.

Особливо помітною є тенденція до підвищення температури у вересні. Середньомісячна температура цього місяця у 2015–2024 рр. становила 15,6 °C, що на 0,7 °C вище, ніж у 2005–2014 роках (14,9 °C), та на 2,1 °C вище, ніж у 1996–2005 роках (13,5 °C). Водночас сума температур у вересні, що перевищують 10 °C,

упродовж вказаних періодів збільшилась із 418,2 до 478,7 °C, що свідчить про збільшення тривалості теплої пори року.

Таким чином, зазначені кліматичні зміни відчутно впливають на сільське господарство, зокрема на структуру посівів, строки сільськогосподарських робіт, водний баланс ґрунтів і стабільність урожайності. Ці чинники потребують адаптації аграрних технологій до нових кліматичних реалій і гнучкого планування агровиробництва.

Серйозною проблемою є і дефіцит трудових ресурсів. Через мобілізацію, евакуацію населення з небезпечних зон і міграцію сільського населення агропідприємства стикаються з браком кваліфікованих кадрів. За інформацією УВКБ ООН, станом на лютий 2025 року близько 10,6 млн українців змушені були покинути свої домівки.

Крім того, обмежений доступ до фінансових ресурсів — ще один стримувальний чинник розвитку галузі. Низька до-

ступність кредитування, страхування, інвестицій і лізингу ускладнює оновлення техніки, впровадження інновацій і розвиток господарств.

Суттєвим викликом є й структура АПК, орієнтована переважно на експорт сировини з невеликою доданою вартістю. Недостатній рівень розвитку переробної промисловості знижує конкурентоздатність аграрного сектору й стримує розширення внутрішнього ринку.

У нинішніх умовах надзвичайно важливо не просто зберегти, а трансформувати агросектор у напрямі сталого розвитку. Потрібне впровадження енергоефективних і кліматично адаптивних рішень, розвиток цифрових технологій у сільському господарстві, створення локальних переробних потужностей і логістичних центрів. Варто також переглянути державну аграрну політику з акцентом на безпеку, доступ до фінансів, страхування, науковий супровід і посилення соціальної стійкості сільських територій.

Незважаючи на всі труднощі, аграрний сектор України демонструє високу адаптивність і зберігає значний потенціал для відновлення й розвитку. За умови злагодженої співпраці держави, бізнесу, науки та міжнародної спільноти можливе не лише повернення до довоєнних показників, а й формування нової, стійкішої, ефективнішої й більш інтегрованої у світову економіку моделі функціонування АПК.

АС